

Ніколайчук Тетяна. Застосування методу Делфі на уроках іноземної мови / Тетяна Ніколайчук // Креативність особистості як фактор інноваційного розвитку суспільства : збірн. наук. праць. Вип. 2 / за ред. доц. В.В. Павленко. – Житомир : ФО-П Левковець Н.М., 2020. – 188 с. – С. 104-109.

*Ніколайчук Тетяна,
студентка 22 групи ННІ іноземної філології.
Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент В.В. Павленко*

Застосування методу Делфі на уроках іноземної мови

Учитель повинен, відповідно до вимог сьогодення, постійно розвиватись, покращувати свою професійну компетенцію та використовувати нові методики викладання на уроках іноземної мови. Кожна методика важлива для актуалізації знань учнів. Вивчення іноземних мов у навчальних закладах вважається однією із важливих компетенцій шкіл та аспектів розвитку дітей. Оскільки у школах вивчається дві чи більше іноземні мови, використання методики стає все більш актуальним засобом для навчання. Саме один із методів – метод «Делфі» сприяє актуалізації мозкової діяльності учня, навчання для вираження особистої думки та прийняття консенсусу у класі.

Назва методу походить від імені давньогрецького Дельфійського оракула у місті Дельфи. У цьому місті дуже популярними були жреці, яких називали дельфійськими оракулами, через те, що вони могли побачити майбутнє. Спочатку метод Делфі використовувався для прогнозування майбутніх дій, а пізніше використовувався для вирішення складних та суперечливих питань.

За словами авторів: «Метод Делфі – метод, який можливо використовувати для структурування процесу комунікації групи для рішення складної проблеми. Метод заснований на методі Діалектичного дізнання: Тезису (думки чи погляду), Антитезису (протилежна думка чи протилежний погляд) та Синтезу (нова згода чи нове рішення). Потім Синтез стає новою Тезою. Він допомагає створити рішення щодо конкретної комплексної теми» [1].

Цей метод розроблявся у 50–60-ті рр. XX ст. в США. Основним завданням було прогнозування впливу наукових розробок майбутнього на методи ведення воєнних дій. Розроблявся метод американським центром «RAND». Авторами вважаються О. Хелмер, Н. Делкі та Т. Гордон.

Суть методу полягає в тому, що за допомогою послідовних дій: опитування, мозкових штурмів, інтерв'ю можливо досягти

максимально єдиний узгодженого результату при вирішенні певного питання.

Метод Делфі характеризується такими рисами як анонімність, регульована обробка та групові відповіді.

Метод Делфі актуальний у випадку не узгодження рішення проблеми серед групи людей. Тому проводяться анонімне анкетування (з метою виключення впливу людей) з відповідями на тематичні питання; результати оголошуються головою групи. Анкетування проводиться письмово, тому за допомогою цього можливе висловлення суб'єктивної думки. Після першого опитування оголошуються результати, що дає змогу зменшити кількість питань та варіантів відповідей на другому опитуванні. Таким чином, групі людей легше дійти до спільного рішення.

Такий анонімний метод вважається актуальним, тому що анонімність дає можливість людині не відстоювати свою точку зору, щоб зберегти репутацію, а письмово відповісти на питання, не думаючи про відповіді інших людей. Метод Делфі – інтерактивне навчання, за допомогою якого активізується розумова діяльність як дітей, які навчаються, так і дорослих, яким потрібно досягти спільного рішення.

Переваги «методу Делфі»:

- швидке вирішення проблеми, завдання, питань;
- уникнення групового мислення або впливу авторитету;
- актуалізація мислення.

Недоліки «методу Делфі»:

- вимагає достатньо часу для проведення;
- оцінка може бути надто суб'єктивною;
- немає обміну думками, лише швидка або анонімна відповідь;
- реакція на результат.

Групове мислення – психологічний феномен, який містить в собі пріоритетність думок інших людей щодо виконання поставленого завдання, над власним. Таким чином, цей метод актуальний для уникнення впливу на людину та її здатність на висловлення своєї суб'єктивної думки.

Психолог Ірвінг Яніс ввів це поняття в 1972 році у книзі «Groupthink». Він припустив, що: «групове мислення відбувається, коли є: сильний і наполегливий лідер, високий рівень згуртованості та інтенсивний тиск з боку.

Багато психологів сходяться на тому, що ознаки групового мислення можуть бути абсолютно різними, проте визнають – три ознаки Яніса мають місце в кожній подібній ситуації». Саме «метод

Делфі» та «метод мозкового штурму» можуть допомогти уникнути впливу групового мислення.

Застосування за кордоном: Японія (з 1971 року), Франція, Німеччина (1994 рік), Великобританія (з 1995 року), ПАР (1998 рік), Латинська Америка, Австрія, Корея, Китай та інші (з 2000 року).

Опитування – груповий та анонімний метод, при якому проводиться індивідуальне опитування групи експертів для знаходження спільного консенсусу.

Аналітичний етап перевіряє узгодженість думок експертів, аналізуючи відповіді.

Описано також 10 стадій для методу Делфі:

- 1) формування групи;
- 2) вибір форуму;
- 3) розробка питань 1-ої стадії;
- 4) перевірка питань на формулювання;
- 5) передача питань сучасникам;
- 6) аналіз;
- 7) розробка питань 2-ої стадії;
- 8) передача питань учасникам;
- 9) аналіз
- 10) підготовка доповіді.

Розділи з 7 по 9 повторюються необхідну кількість разів для отримання бажаних результатів.

Отримана оцінка завдяки даним має одноразовий характер, тому виникає необхідність у проведенні додаткових опитувань для більш точного результату.

Мозковий штурм нині вважається одним із популярних та ефективних методів як у навчальній діяльності, так і в інших сферах діяльності.

«Основним завданням цього методу є збір якомога більшої кількості ідей унаслідок вивільнення учасників обговорення від інерції мислення й стереотипів. Для «мозкового штурму» пропонуються запитання, які потребують нетрадиційного рішення, не допускається шаблонне мислення. На противагу, бажані гумор, жарти, цікаві ідеї. Від учасників вимагається повна свобода уяви. Учасникам гри рекомендується ставити запитання колегам з метою уточнення і розвитку ідеї. Обговорення повинно відбуватися в атмосфері взаємопідтримки. Думки слід формулювати точно й коротко.

Мета уроку: розвиток і вдосконалення мовленнєвих навичок; розвиток умінь вести дискусію; подальший розвиток логічних навичок.

Проведення уроку:

1. Формулювання проблеми. Обґрунтування необхідності її розв'язання.
2. Формування робочих груп по 4-5 осіб. Формування експертної групи, яка буде оцінювати і відбирати кращі ідеї.
3. Розминка.
4. «Мозковий штурм» триває 10-15 хвилин. Учні генерують ідеї, висловлюються вголос, заборонено критикувати запропоновані ідеї. У кожній групі є експерт, що фіксує письмово ідеї, які запропонували гравці.
5. Оцінка і відбір найкращих ідей групою експертів.
6. Обговорення результатів роботи груп, демонстрація та захист кращих ідей» [2, с. 80-82].

Використання цього методу на уроках іноземної мови дозволяє знаходити головну думку після прочитаного чи прослуханого тексту, поставленого питання чи дискусії на тему суперечливих питань.

Метод «Мозкового штурму» був створений у 1941 році працівником американського рекламного агентства «BBD&O» – Олександром Осборном.

Таким чином, цей метод стимулює творчу активність групи людей, при якому враховуються ті відповіді, які найбільше підходять для вирішення задачі.

Мозковий штурм складається із *трьох етапів*:

1. Постановка проблеми/завдання. Чітке формулювання проблеми чи завдання; формування групи та розділення ролей.
2. Генерація ідей. Приймається будь-яка відповідь без критики, яка може бути покращена за допомогою комбінування.
3. Відбір відповідей, які найкраще підходять. Головними плюсами такого методу, на думку кандидата філософських наук, соціолога Сибірського федерального університету – П. А. Старикова є те, що:

«По-перше, спільна діяльність учасників, кожен з яких має свій досвід, бачення ситуації і знання, утворює синергетичний ефект, багаторазово підсилює результат пошуку рішень.

По-друге, сам процес мозкового штурму володіє особливим творчим потенціалом, тим самим перетворюючись в захоплюючу колективну і навіть ігрову діяльність.

І, по-третє, те, що панує під час мозкового штурму дружба і позитивна обстановка дозволяє його учасникам не тільки

конструктивно сприймати будь-яку критику, але і імпровізувати, і використовувати максимум свого потенціалу, а також служити посиленню довіри і позитивного настрою» [2].

Звичайно, що не всі мозкові штурми можуть бути ефективними, тому для цього склали 10 правил, які максимально можуть допомогти.

1. Попередня підготовка.
2. Достатня кількість учасників.
3. Уточнення поставленої задачі.
4. Замітки/записи.
5. Відсутність критики.
6. Велика кількість ідей.
7. Залучення людей для досягнення цілі.
8. Комбінування ідей.
9. Візуальне відображення ідей.
10. Готовність до негативного результату.

При використанні Делфійського методу вирізняють дві групи людей:

- 1) експерти, які висловлюють свою точку зору стосовно певної проблеми чи питання;
- 2) аналітики, які зводять усі відповіді експертів до єдиного результату.

Метод Делфі передбачає три етапи: попередній, основний та аналітичний.

Попередній етап включає в себе створення групи із певною кількістю людей.

Основний етап включає в себе:

- висунення проблеми. Група людей повинна розбити головне питання на декілька другорядних питань, аналітики, в свою чергу, відбирають більш підходящі питання та створюється ряд питань;
- обговорення питань та необхідності додавання нових;
- всі дії повторюються доти, допоки група людей не дійде до суспільного рішення.

Інтерв'ю (глибинне) – засіб пізнання думки особистості чи певної групи, за допомогою діалогу. Завдяки проектним методам в інтерв'ю застосовуються ігри, що сприяють кращому проведенню цього методу. Також може використовуватись різні візуальні матеріали, стимулюючи до більшого вираження суб'єктивної думки. Під час бесіди людина, яка бере інтерв'ю, повина обрати певну тактику поведінки та дотримуватись її. Підготовлений план питань – одне із важливої структури інтерв'ю, тому потрібно добре підготуватися.

Отже, метод «Делфі», який був створений у 1941 році працівником американського рекламного агентства «BBD&O» – Олександром Осборном, розвивався впродовж століть. У 50-60 роках ст. в США головним завданням методу було прогнозування впливу наукових розробок майбутнього на методи воєнних дій. Пізніше «метод Делфі» використовувався у різних сферах діяльності. Одним із важливих внесків було застосування вчителів методу на уроках іноземної мови для розвитку креативного мислення учнів. Адже з кожним роком відбувається модернізація освіти та шкіл, тому постійно потрібно використовувати різні методи. Під час методу «Делфі» у дітей активізується мозкова діяльність, що прискорює процес роботи та швидкість праці учнів на уроці.

Список використаних джерел

1. Delphi Method (Метод Дельфи) (Gordon, Helmer, Dalkey) [Електронний ресурс] // HR-Portal. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <https://hr-portal.ru/varticle/delphi-method-metod-delfi-gordon-helmer-dalkey>
2. Тархова Л. А. Формування пізнавальної самостійності майбутніх перекладачів у процесі професійної підготовки : дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Південноукраїнський держ. педагогічний ун-т ім. К.Д.Ушинського. – О., 2006. – 270 арк.